

Brussel, 11.12.2023
COM(2023) 776 final

2023/0458 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**tot vaststelling van het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden
ingenomen op de 13e Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie over de
toetreding van de Democratische Republiek Oost-Timor tot de WTO**

TOELICHTING

1. ONDERWERP VAN HET VOORSTEL

Dit voorstel betreft het besluit van de Raad tot vaststelling van het standpunt dat namens de Unie moet worden ingenomen op de 13e Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie (“WTO”) in verband met de beoogde aanneming van een besluit inzake de toetreding van de Democratische Republiek Oost-Timor tot de WTO.

2. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

2.1. De Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie

De Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (“WTO-overeenkomst”) heeft tot doel de in de preambule van de overeenkomst genoemde doelstellingen te verwezenlijken. De overeenkomst is op 1 januari 1995 in werking getreden.

De Europese Unie (“EU”) is partij bij de overeenkomst¹. Ook alle 27 lidstaten van de EU zijn partij bij de overeenkomst. De WTO kan besluiten nemen overeenkomstig de procedures in de WTO-overeenkomst.

2.2. Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie

De Ministeriële Conferentie is het hoogste besluitvormingsorgaan van de WTO en komt ten minste een keer per twee jaar bijeen. In rechte en in feite worden besluiten bij consensus genomen.

De volgende bijeenkomst van de Ministeriële Conferentie vindt van 26 tot en met 29 februari 2024 plaats in Abu Dhabi (Verenigde Arabische Emiraten).

2.3. De beoogde handeling tijdens de Ministeriële Conferentie van de WTO en de redenen voor en het doel van het voorstel

Tijdens de 13e Ministeriële Conferentie van de WTO (“MC13”) kan een besluit worden aangenomen betreffende de toetreding van de Democratische Republiek Oost-Timor (“Oost-Timor”) tot de WTO.

De leden van de WTO en Oost-Timor hebben de fase bereikt waarin een overeenkomst kan worden gesloten over de voorwaarden voor de toetreding van Oost-Timor tot de organisatie. Dit komt na jaren van onderhandelingen, die van start zijn gegaan nadat Oost-Timor in 2016 een aanvraag tot toetreding tot de WTO had ingediend.

Nu de Commissie de voorwaarden voor toetreding van Oost-Timor tot de WTO ter goedkeuring aan de Raad voorlegt, beschouwt zij deze voorwaarden als een evenwichtig en ambitieus pakket van verbintenissen tot openstelling van de markt, dat zowel Oost-Timor als zijn handelspartners in de WTO aanzienlijke voordelen zal opleveren. Het toetredingsverzoek van Oost-Timor is onderzocht overeenkomstig de richtsnoeren van de Algemene Raad van de WTO inzake de toetreding van de minst ontwikkelde landen (MOL’s).

2.4. Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein

Multilateralisme vormt de kern van de handelspolitiek van de EU, en de EU steunt de toetreding van derde landen tot de WTO op juiste voorwaarden.

¹ Besluit 94/800/EG van de Raad van 22 december 1994 betreffende de sluiting, namens de Europese Gemeenschap voor wat betreft de onder haar bevoegdheid vallende aangelegenheden, van de uit de multilaterale handelsbesprekingen in het kader van de Uruguayronde (1986-1994) voortvloeiende overeenkomsten (PB L 336 van 23.12.1994, blz. 1).

2.5. Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie

In overeenstemming met het externe optreden en het ontwikkelingsbeleid van de EU zal het voorstel Oost-Timor in het multilaterale handelssysteem verankeren overeenkomstig de richtsnoeren van de Algemene Raad van de WTO inzake de toetreding van de MOL's.

3. NAMENS DE UNIE IN TE NEMEN STANDPUNT

Algemene opmerkingen

Met dit voorstel wordt beoogd de EU de mogelijkheid te bieden zich aan te sluiten bij een mogelijke consensus in de WTO over de goedkeuring van de beoogde handeling, namelijk een besluit betreffende de toetreding van Oost-Timor tot de WTO.

Hoewel het nog niet duidelijk is of, en zo ja, in hoeverre, de WTO-leden tot een consensus over de beoogde handeling zullen kunnen komen, moet de Raad ingevolge artikel 218, lid 9, VWEU het standpunt van de EU op MC13 op voorhand bepalen².

Dit voorstel betreft een mogelijk tijdens MC13 aan te nemen besluit over de toetreding van Oost-Timor tot de WTO. In 2016 heeft de regering van Oost-Timor een verzoek om toetreding tot de WTO ingediend. Op 7 december 2016 is een werkgroep inzake de toetreding van Oost-Timor opgericht. De zesde vergadering van de werkgroep vond plaats op 11 oktober 2023. De multilaterale onderhandelingen over extra handelsgerelateerde gebieden zijn nog aan de gang. In maart 2023 heeft de Commissie namens de EU bilaterale onderhandelingen afgerond over een uitgebreide reeks verbintenissen van Oost-Timor tot openstelling van de markt. De toetreding tot de WTO zal naar verwachting een blijvende positieve bijdrage leveren aan het proces van economische hervorming en duurzame ontwikkeling in Oost-Timor. De EU moet de toetreding van Oost-Timor steunen.

Aangezien er momenteel nog wordt onderhandeld, verwacht de Commissie dat de Raad zijn besluit over het standpunt van de EU met betrekking tot de uitkomst van de onderhandelingen zal vaststellen zodra er duidelijkheid ten aanzien van de desbetreffende teksten komt bij aanvang van of tijdens de Ministeriële Conferentie zelf.

Het initiatief is volledig in overeenstemming met bestaande beleidsbepalingen. Soortgelijke besluiten zijn opgesteld voor eerdere Ministeriële Conferenties van de WTO, waaronder meest recentelijk voor de tiende Ministeriële Conferentie van de WTO in 2015³.

Samenvatting van de voorwaarden voor toetreding tot de WTO

Lijst van verbintenissen: goederen en diensten

Tarieven voor goederen

Het douanetarief van Oost-Timor bevat 10 810 tarieflijnen. Oost-Timor consolideert 100 % van zijn lijst en zal vanaf de datum van toetreding het definitieve geconsolideerde tarief toepassen, behalve enkele tarieflijnen voor informatietechnologieproducten (378 in 2027 en 27 in 2030).

² Voor zover de consensus, anders dan de momentele verwachting is, zou worden geformaliseerd in de vorm van een internationale overeenkomst tot wijziging van de WTO-overeenkomst of van een plurilaterale internationale overeenkomst tussen een aantal WTO-leden, zou de Commissie de nodige voorstellen overeenkomstig artikel 218, lid 6, VWEU doen nadat de teksten zijn aangenomen en zijn opgesteld voor aanvaarding door MC13 of door de betrokken WTO-leden tijdens MC13.

³ [pdf \(europa.eu\)](https://europa.eu)

- **Industriegoederen:** het gemiddelde definitieve geconsolideerde tarief voor andere dan landbouwproducten bedraagt 10,0 % (de hoogste tarieven zijn 80 % voor verse vis en bamboe).
- **Landbouwproducten:** het gemiddelde definitieve geconsolideerde tarief voor landbouwproducten bedraagt 15,7 % (de hoogste tarieven zijn 80 % voor koffie en cacao).

Deze gemiddelde tarieven zijn zeer ambitieus voor een MOL, met name gezien de geringe omvang en de kwetsbaarheid van de economie van Oost-Timor.

Diensten

De lijst van Oost-Timor met specifieke verbintenissen op het gebied van diensten is zeer uitgebreid en ambitieus gezien de MOL-status van Oost-Timor. Oost-Timor zal verbintenissen inzake markttoegang en nationale behandeling aangaan in een breed scala van dienstensectoren, waaronder professionele, computer- en andere zakelijke diensten, communicatiediensten, bouwdiensten, distributiediensten, onderwijsdiensten, milieudiensten, financiële diensten (verzekeringen en banken), gezondheids- en sociale diensten, toerisme en reizen, diensten voor cultuur, sport en recreatie, en vervoersdiensten. Oost-Timor zal zich ook aansluiten bij het referentiedocument inzake binnenlandse regelingen voor diensten.

4. RECHTSGRONDSLAG

4.1. Procedurele rechtsgrondslag

4.1.1. Beginselen

Artikel 218, lid 9, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in de vaststelling van besluiten tot bepaling van “de standpunten die namens de Unie worden ingenomen in een krachtens een overeenkomst opgericht lichaam, wanneer dit lichaam handelingen met rechtsgevolgen vaststelt, met uitzondering van handelingen tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst”.

Het begrip “handelingen met rechtsgevolgen” omvat tevens handelingen die rechtsgevolgen hebben uit hoofde van de op het betrokken lichaam toepasselijke volkenrechtelijke bepalingen. Onder dit begrip vallen tevens instrumenten die volkenrechtelijk niet bindend zijn, maar die “beslissende invloed [kunnen hebben] op de inhoud van de regelgeving die de wetgever van de Unie vaststelt”⁴.

4.1.2. Toepassing op het onderhavige geval

De Ministeriële Conferentie van de WTO is een krachtens een overeenkomst, namelijk de WTO-overeenkomst, opgericht lichaam dat op grond van artikel IV, lid 1, van de WTO-overeenkomst bevoegd is om besluiten over alle onder multilaterale handelsovereenkomsten vallende aangelegenheden te nemen, waaronder besluiten met rechtsgevolgen.

De bovenbedoelde beoogde handelingen vormen handelingen met rechtsgevolgen, aangezien zij de volkenrechtelijke rechten en verplichtingen van de Unie kunnen raken.

De beoogde handelingen strekken niet tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst.

De procedurele rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is daarom artikel 218, lid 9, VWEU.

⁴ Arrest van het Hof van Justitie van 7 oktober 2014, Duitsland/Raad, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punten 61 tot en met 64.

4.2. Materiële rechtsgrondslag

4.2.1. Beginselen

De materiële rechtsgrondslag voor een overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU te nemen besluit wordt in de eerste plaats bepaald door de doelstelling en de inhoud van de beoogde handeling ten aanzien waarvan namens de Unie een standpunt moet worden ingenomen. Wanneer de beoogde handeling een tweeledige doelstelling heeft of bestaat uit twee componenten, waarvan er een kan worden gezien als hoofddoelstelling of hoofdcomponent, terwijl de andere doelstelling of de andere component slechts ondergeschikt is, moet het overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU vast te stellen besluit op één materiële rechtsgrondslag worden gebaseerd, namelijk die welke vereist is voor de hoofddoelstelling of de hoofdcomponent dan wel de belangrijkste doelstelling of component.

4.2.2. Toepassing op het onderhavige geval

De doelstelling en de inhoud van de beoogde handeling hebben in de eerste plaats betrekking op de gemeenschappelijke handelspolitiek.

De materiële rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is derhalve artikel 207 VWEU.

4.3. Conclusie

De rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is artikel 207 VWEU, in samenhang met artikel 218, lid 9, VWEU.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

tot vaststelling van het standpunt dat namens de Europese Unie moet worden ingenomen op de 13e Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie over de toetreding van de Democratische Republiek Oost-Timor tot de WTO

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 4, eerste alinea, in samenhang met artikel 218, lid 9,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Overeenkomst van Marrakesh tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (“de WTO-overeenkomst”) is door de Unie gesloten bij Besluit 94/800/EG van de Raad van 22 december 1994⁵ en is op 1 januari 1995 in werking getreden.
- (2) Ingevolge artikel IV, lid 1, en artikel IX, lid 1, van de WTO-overeenkomst kan de Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie (“WTO”) besluiten bij consensus nemen.
- (3) De Ministeriële Conferentie van de WTO kan tijdens haar 13e bijeenkomst, van 26 tot en met 29 februari 2024, een besluit aannemen over de toetreding van Oost-Timor tot de WTO.
- (4) Het is passend het standpunt te bepalen dat namens de Unie moet worden ingenomen in de Ministeriële Conferentie van de WTO, aangezien de besluiten bindend zullen zijn voor de Unie.
- (5) De onderhandelingen over de toetreding van Oost-Timor tot de WTO zijn in 2016 van start gegaan. Op 7 december 2016 is een werkgroep inzake de toetreding van Oost-Timor opgericht. De zesde vergadering van de werkgroep vond plaats op 11 oktober 2023. De multilaterale onderhandelingen over extra handelsgerelateerde gebieden zijn nog aan de gang. In maart 2023 heeft de Commissie namens de EU bilaterale onderhandelingen afgerond over een uitgebreide reeks verbintenissen van Oost-Timor tot openstelling van de markt. De toetreding tot de WTO zal naar verwachting een blijvende positieve bijdrage leveren aan het proces van economische hervorming en duurzame ontwikkeling in Oost-Timor. De EU moet de toetreding van Oost-Timor steunen,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het namens de Unie op de 13e Ministeriële Conferentie van de Wereldhandelsorganisatie in te nemen standpunt luidt als volgt:

⁵ PB L 336 van 23.12.1994, blz. 1.

Zich aansluiten bij de consensus die tussen de WTO-leden is bereikt met het oog op de aanneming van een besluit betreffende de toetreding van Oost-Timor tot de WTO.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de Commissie.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter